

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/579/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312210198
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5312210198.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6C/139/2012-54 zo dňa 11. februára 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľa podaný v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal podľa § 142 ods. 1 O.s.p. z dôvodu ich neuplatnenia.

V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že navrhovateľ sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Čadca - spočívajúcim v tom, že vo veci vedenej pod sp. zn. EX 17930/2010 rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonnej lehoty až dňa 03.05.2011 s omeškaním viac ako 146 dní.

Zo zisteného skutkového stavu mal za preukázané, že v danom prípade exekučným titulom pre exekučné konanie bol rozhodcovský rozsudok. Súd mal za to, že možno na tento prípad aplikovať novelu Exekučného poriadku § 44 ods. 2, účinnú od 01.06.2010. Podľa tohto ustanovenia lehota 15 dní pre vydanie poverenia neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) Exekučného poriadku tak, ako tomu bolo v danom prípade, keď exekučným titulom bol rozsudok rozhodcovského súdu. Všeobecný súd konajúci o nároku na náhradu škody za nesprávny úradný postup nemá právo konštatovať prieťahy v konaní. Prieťahy v konaní môžu byť konštatované tak v rámci vybavovania sťažnosti na prieťahy v konaní, v rámci disciplinárneho konania, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti. Navrhovateľ uvedené dôkazy nepredložil. Tým nepreukázal prieťah v konaní, nesprávny úradný postup podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Súd poukázal aj na skutočnosť, že nie každý prieťah v konaní možno vyhodnotiť ako zbytočný prieťah v konaní. Nedodržanie zákonných lehôt sa nepovažuje vždy automaticky za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V danom prípade nešlo o taký prieťah, aký má na mysli zákon, vzhľadom na náročnosť sporu, ktorý sa týkal posúdenia rozhodcovského rozsudku. Súd mal preukázané, že navrhovateľ nespĺnil prvú podmienku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím, t.j. nepreukázal nesprávny úradný postup ani nezákonné rozhodnutie. Vzhľadom na to, že všetky podmienky musia byť splnené kumulatívne, je nadbytočné a nehospodárne dokazovať splnenie ďalších podmienok. Preto nesplnenie ďalších dvoch podmienok súd zdôvodňoval nad rámec zákonnej povinnosti. V uvedenej súvislosti konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal vznik škody, nepreukázal, v akom rozsahu sa nedomohol exekvovanej sumy ani to, že sa nemôže domôcť

takto vymáhanej škody pri aplikácii iných právnych prostriedkov, iného exekučného titulu v rámci súdneho konania. Tým nepreukázal, že škoda už vznikla. Nepreukázal ani výšku škody v príčinnej súvislosti s porušením povinností odporkyne. Vyúčtované režijné náklady navrhovateľa nemôžu byť považované za faktickú a skutočnú škodu, pretože sú vynakladané na celkovú podnikateľskú činnosť navrhovateľa. Podnikateľ znáša aj primerané podnikateľské riziko - možnosť ekonomického neúspechu obchodných prípadov. Navrhovateľ v tomto prípade nepreukázal ani vznik podmienok podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. na náhradu nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ nekonkretizoval, prečo samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením. Navrhovateľ v návrhu vychádzal len z predpokladov a nepredložil žiadne dôkazy ani konkrétne tvrdenia, nezdôvodnil, aká nemajetková ujma mu vznikla vzhľadom na subjekt navrhovateľa. Súd videl v danom prípade rozpor s dobrými mravmi na strane navrhovateľa. Tento opakovane v rozpore so zákonom poskytoval úver osobám nedostatočne finančne zabezpečeným, opakovane poskytoval úvery v rozpore s platnými právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľov. Takémuto konaniu súd nemôže poskytnúť právnu ochranu. Navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie podmienky pre zodpovednosť za škodu za nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie, a to vznik a existenciu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom, podmienky pre náhradu nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ taktiež nepreukázal príčinnú súvislosť medzi porušením právnych povinností a škodou, ktorá mala vzniknúť navrhovateľovi porušením povinností. Tvrdená škoda nemá bezprostrednú a priamo príčinnú súvislosť s rozhodnutím exekučného súdu a tvrdenými prietahmi. Navrhovateľ ako oprávnený z poskytnutého úveru si vôbec žiadnym spôsobom neoveroval, či povinný subjekt je schopný poskytnúť úver splatiť a či nie sú proti nemu vedené rôzne ďalšie exekučné konania pre vymáhanie dlhov iných veriteľov. V nadväznosti na uvedené súd konštatoval, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, pretože nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi tvrdeným porušením povinností exekučného súdu a navrhovateľom tvrdenou škodou.

K návrhu navrhovateľa na prerušenie konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a nestranný súd, súd takýto návrh navrhovateľa zamietol, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre postup podľa § 109 ods. 1 písm. b) ani § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p.. Súd konštatoval, že otázka tvrdenej zaujatosti zákonnej sudkyne bola vyriešená zákonným postupom, keď v zmysle rozhodnutia nadriadeného súdu nie je vylúčená z rozhodovania veci.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.; úspešným účastníkom v konaní je odporca, ktorému patrí právo na náhradu trov konania, tento si však náhradu trov konania neuplatnil, a preto súd rozhodol tak, že mu náhradu trov konania neprisúdil.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na opätovné prejednanie.

Namietal, že v konaní došlo k vadám - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ dôvodil, že okresný súd konal v jeho neprítomnosti podľa § 101 ods. 2 O.s.p., hoci na to neboli splnené podmienky. Riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Ak okresný súd vo veci konal a rozhodol, odňal tým navrhovateľovi právo konať pred súdom. Navrhovateľ uskutočnil podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhliadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov, je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Konečné rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie, a teda meritórne rozhodnutie súdu je prinajmenšom predčasné. Navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Navrhovateľ sa tak nemal možnosť vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a

založil na nich svoje rozhodnutie. Došlo tým k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. V konkrétnostiach navrhovateľ uvádzal, že súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Súd rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Navrhovateľ nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. V ďalšej časti odvolateľ namietal, že ak odporca nereagoval na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu v zmysle § 114 ods. 3 O.s.p., mal súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p.. Pokiaľ súd zamietol žalobu v časti náhrady skutočnej škody z dôvodu jej nedôvodnosti, zdôraznil, že súd ignoroval všetky tvrdenia žalobcu o majetkovej škode, ktorá vznikla z titulu udržiavania a správy informačného systému a z titulu výdajov. V tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a je prejavom svojvôle súdu. V ďalšej časti namietal nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia, ako aj skutočnosť, že súd neprípustne dokazovanie skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, navrhovateľa nepoučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej, aby tak mal priestor navrhnúť alebo predložiť ďalšie dôkazy. V konaní hodlal pred súdom prostredníctvom vykonaného pojednávania predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil. K nemajetkovej ujme zdôraznil a uviedol, že sám súd zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenom čase a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiaden objektívne udržateľný a ospravedlňujúci dôvod. Rozhodnutie je vnútorne rozporné. Napriek tomu, že súd zistil porušenie práva, nekonštatoval ho a na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy. Rozhodnutie je založené na skutkovej a právnej chybe, čo nie je v právnom štáte udržateľné.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. toto rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V posudzovanej veci uplatnil navrhovateľ svoj nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., pričom poukazoval na konkrétne nedostatky vzniknuté v exekučnom konaní vedenom proti povinnej Q. V. pod sp. zn. EX 17930/2010. Podľa jeho tvrdení rozhodol exekučný súd o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 03.05.2011 (s omeškaním viac ako 146 dní). K požadovanej škode teda podľa tvrdení navrhovateľa malo dôjsť v roku 2011.

Žiada sa uviesť, že úprava formulovaná v zákone č. 514/2003 Z. z. je úpravou hmotnoprávnou, ktorá určuje podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu škody vzniknutej pri činnosti orgánov verejnej moci. Pokiaľ určitá udalosť, od ktorej navrhovateľ uplatňuje v súdnom konaní svoj nárok, spadá do určitého obdobia, potom je nevyhnutné pristúpiť k aplikácii spomínaného predpisu v jeho znení podľa času, kedy došlo ku škode.

V zmysle uvedeného potom pri posudzovaní splnenia podmienok pre použitie § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je možné vychádzať z jeho znenia v znení účinnom od 1.1.2013. Novšia právna úprava, ktorú za východiskovú zobral aj okresný súd, totiž vyžaduje pre priznanie nároku na náhradu škody v súvislosti s tvrdenými prietahmi, rozhodnutie príslušného orgánu o týchto prietahoch.

Správne mal pritom okresný súd použiť ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku škody (t. j. pred novelou účinnou od 1.1.2013), podľa ktorého štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej

lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Použitie nesprávneho právneho predpisu považoval krajský súd za podstatné pochybenie, ktoré nemohlo ostať bez náležitého vyhodnotenia.

Pokiaľ ide o námietky odvolateľa týkajúce a vylúčenia zákonného sudcu, odvolací súd upriamuje pozornosť na uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 8NcC/446/2013-22 zo dňa 24.10.2013, ktorým bolo rozhodnuté, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní tvrdil konkrétne okolnosti, ktoré mali dokazovať zaujatosť konajúcej sudkyne, nešlo o žiadne nové skutočnosti, ktorými by sa krajský súd (ako súd nadriadený) nezaoberal pri rozhodovaní v zmysle § 14 a nasl. O.s.p.

Nad rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu SR pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonával svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie.

Ak súd prvého stupňa pri svojom postupe použil nesprávne ustanovenie právneho predpisu, potom si taký súd nespĺnil ústavne a zákonom vymedzenú povinnosť garantovať účastníkovi konania obsah základného práva na súdnu ochranu, právo na spravodlivú ochranu jeho práv a oprávnených záujmov. Takýto komplexne chybný postup súdu prvého stupňa by nemal naprávať súd vyššieho stupňa, ktorý je spravidla určený na to, aby správne vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni, na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvého stupňa dosiahol účel Občianskeho súdneho poriadku vyjadrený v § 1 v spojitosti s čl. 46 a nasl. Ústavy, a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvostupňového súdu. Z tohto dôvodu bol krajský súd nútený prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom dôjde k odstráneniu vytknutých pochybení v nadväznosti na vyššie formulovaný právny názor odvolacieho súdu a k zhodnoteniu všetkých zistených skutočností, pričom výsledné úvahy súdu sa v celej komplexnosti prejavia v novom rozhodnutí vo veci samej.

V ďalšom konaní bude povinnosťou okresného súdu doručiť zástupcovi navrhovateľa vyjadrenie odporcu, s ktorým nebol navrhovateľ doposiaľ oboznámený (§ 144 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd dáva do pozornosti okresnému súdu, že proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8NcC/446/2013 zo dňa 24.10.2013 navrhovateľ podal dovolanie, s ktorým dovolaním sa okresný súd musí vysporiadať príslušným procesným postupom.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.